

Kazimierz Sawicki

NOWA DYREKTYWA UNII EUROPEJSKIEJ I USTAWA O AUDYTINGU ORAZ UTWORZENIE KOMITETÓW AUDYTU W JEDNOSTKACH ZAINTERESOWANIA PUBLICZNEGO

Wprowadzenie

Liczne sygnały o niewystarczającej jakości usług biegłych rewidentów już w latach dziewięćdziesiątych XX wieku budziły niepokój Międzynarodowej Federacji Księgowych (International Federation of Accountants Committee – IFAC) oraz Komisji Europejskiej, ponieważ podważały zaufanie do wiarygodności sprawozdań finansowych zbadanych przez biegłych rewidentów. Dopiero zapoczątkowane przez Enron bankructwo oraz upadłości dużych spółek giełdowych w Stanach Zjednoczonych, Holandii, Wielkiej Brytanii i Włoszech zdeterminowały podjęcie radykalnych działań zapewniających zabezpieczenie wierzycieli i inwestorów przed powstaniem podobnych sytuacji.

Najszybciej i najbardziej radykalnie zareagował Kongres USA, który 30 lipca 2002 r. uchwalił ustawę Sarbanesa-Oxleya (SOX). Nie omawiając szerokiego zakresu przedmiotowego ustawy należy zwrócić uwagę, że jest ona „bez wątpienia największą ingerencją prawodawczą w funkcjonowanie rynków kapitałowych od chwili powołania przed około siedemdziesięciu laty Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (Securities and Exchange Commission – SEC). Inicjatorzy ustawy SOX nie

byli w stanie wyobrazić sobie, jakie globalne konsekwencje będzie ona miała¹. Jak się wkrótce okazało, jeszcze w 2002 r. Komisja Europejska wydała zalecenia oparte w wysokim stopniu na ustawie SOX, zaś 17 maja 2006 r. Parlament Europejski i Rada wydały nową dyrektywę 2006/43/WE, nazywaną dalej dyrektywą 43, uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG, którą dotychczas określano powszechnie jako „Ósmą Dyrektywą UE”.

Celem artykułu jest przedstawienie charakterystyki dyrektywy 43, zwłaszcza ustawy z dnia z 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, nazywaną w dalszej części artykułu „ustawą o audytingu”², a także sformułowanie niektórych uwag do nowych regulacji w zakresie nadzoru publicznego i powołania komitetów audytu w ustawowo określonych jednostkach.

1. Charakterystyka dyrektywy 2006/43/WE i ustawy o audytingu

Celem obu regulacji zawartych w dyrektywie 43 i ustawie o audytingu jest poprawienie jakości badania i przeglądów sprawozdań finansowych oraz wzrost zaufania interesariuszy do tych sprawozdań, podniesienie atrakcyjności i konkurencyjności jednostek na rynkach międzynarodowych, a także ujednoczenie zasad i norm wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów oraz działalności firm audytorских w państwach Unii Europejskiej.

Zakres przedmiotowy i podmiotowy obu regulacji jest bardzo szeroki. W zasadzie zmianami objęto wszystkie dotychczasowe przepisy dotyczące audytingu *sensu largo*, natomiast *novum* stanowi ustanowienie organu nadzoru publicznego i komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego.

Charakterystykę struktury dyrektywy 2006/43/WE przedstawia tabela 1.

¹ K. Winiarska, *Zastosowanie ustawy Sarbanes – Oxley (SOX) w audycie wewnętrznym*, w: *Audyt wewnętrzny w 2007 roku*, red. K. Winiarska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007, s. 318.

² Skrót zastosowano celowo, aby nie powtarzać pełnej nazwy nowej ustawy składającej się z 23 wyrazów.

Tabela 1. Struktura treści dyrektywy 2006/43/WE

Rozdział	Zawartość
1	2
I. Przedmiot i definicje (art. 1–2)	Ustanowienie zasad dotyczących badania ustawowego rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Definicje podstawowych pojęć stosowanych w dyrektywie: badania ustawowe (obligatoryjne), biegły rewident, firma audytorska, jednostka audytorska z państwa trzeciego, biegły rewident z państwa trzeciego, biegły rewident grupy, określenie pojęcia i struktury sieci, podmiot powiązany z firmą audytorską, sprawozdanie z badania (sprawozdania finansowego), właściwe władze (organy regulacyjne lub nadzorujące biegłych rewidentów i firmy audytorskie, międzynarodowe standardy rewizji finansowej, międzynarodowe standardy rachunkowości, jednostki interesu publicznego, spółdzielnia, osoba niewykonyująca zawodu (biegłego rewidenta), kluczowy partner firmy audytorskiej.
II. Zatwierdzanie, ustawiczne doskonalenie i wzajemne zatwierdzanie (art. 3–14)	Tryb zatwierdzania biegłych rewidentów i firm audytorskich. Nieposzlakowana opinia. Cofnięcie zatwierdzenia. Wymagania dotyczące wykształcenia. Weryfikacja kompetencji zawodowych. Sprawdzenie wiedzy teoretycznej. Zwolnienie ze sprawdzenia wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych. Szkolenie praktyczne. Uzyskanie kwalifikacji w drodze długoterminowego doświadczenia zawodowego. Połączenie szkolenia praktycznego i kształcenia teoretycznego. Kształcenie ustawiczne. Zatwierdzanie biegłych rewidentów z innych państw członkowskich.
III. Rejestracja (art. 15–20)	Rejestr publiczny. Rejestracja biegłych rewidentów i firm audytorskich. Aktualizacja informacji w rejestrze i odpowiedzialności za te informacje. Język dopuszczony do wpisania informacji w rejestrze publicznym.
IV. Etyka zawodowa, niezależność, obiektywizm, poufność i tajemnica zawodowa (art. 21–25)	Etyka zawodowa. Niezależności i obiektywizm. Poufność i tajemnica zawodowa. Niezależność i obiektywizm biegłych rewidentów przeprowadzających badanie ustawowe w imieniu firm audytorskich. Wynagrodzenie za badanie.
V. Standardy rewizji finansowej i sprawozdawczość z badania (art. 26–28)	Standardy rewizji finansowej. Badania ustawowe skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Sprawozdawczość z badania.
VI. Zapewnienie jakości (art. 29)	Systemy zapewnienia jakości.
VII. Dochodzenia i sankcje (art. 30–31)	Systemy dochodzeń i sankcje. Odpowiedzialność biegłego rewidenta.

1	2
VIII. Nadzór publiczny i rozwiązania regulacyjne pomiędzy państwami członkowskimi (art. 32)	Zasady nadzoru publicznego. Współpraca na szczeblu wspólnotowym pomiędzy systemami nadzoru publicznego. Wzajemne uznawanie rozwiązań regulacyjnych pomiędzy państwami członkowskimi. Wyznaczenie właściwych władz. Tajemnica zawodowa i współpraca regulacyjna pomiędzy państwami członkowskimi.
IX. Wybór i zwolnienie (art. 37–38)	Wybór biegłych rewidentów lub firm audytorskich, zwolnienie i rezygnacja biegłych rewidentów lub firm audytorskich.
X. Przepisy szczególne dotyczące badania ustawowego jednostek interesu publicznego (art. 39–43)	Zastosowanie do nienotowanych jednostek interesu publicznego. Sprawozdanie zapewniające przejrzystość. Komitet do spraw audytu. Niezależność. Zapewnienie jakości.
XI. Aspekty międzynarodowe (art. 44–47)	Zatwierdzenie biegłych rewidentów z państw trzecich. Rejestracja i nadzór nad biegłymi rewidentami i jednostkami audytorskimi z państwa trzeciego. Odstępstwa w przypadku równoważności. Współpraca z właściwymi władzami z państw trzecich.
XII. Przepisy przejściowe i końcowe (art. 48–55)	Procedura komitetu. Zmiana dyrektywy 78/660/EWG (dotyczącej sprawozdań finansowych niektórych spółek) i dyrektywy 83/349/EWG (dotyczącej skonsolidowanych sprawozdań finansowych). Uchylenie dyrektywy 84/253/EWG. Przepisy przejściowe. Minimalna harmonizacja. Przeniesienie (przepisów dyrektywy 2006/43/WE do ustawodawstwa krajowego). Data wejścia w życie (dyrektywy 2006/43/WE). Adresaci (państwa członkowskie UE).

Źródło: opracowanie własne na podstawie dyrektywy 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r.

Wprawdzie dyrektywa 43 zawiera zasady obowiązujące jednostki działające na terytorium Unii Europejskiej, to w państwach członkowskich rozwiązania szczegółowe nie są identyczne. Dlatego wprowadzone w Polsce nowe przepisy mogą się różnić od przepisów stosowanych w innych krajach unijnych, jednak nie mogą być sprzeczne z zasadami określonymi w dyrektywie 43.

Rezygnując z szczegółowego omówienia nowych przepisów warto zaznaczyć, że w porównaniu z dyrektywą 43 polska ustawa:

- 1) dokładniej odzwierciedla w tytule jej zakres przedmiotowy i podmiotowy,
- 2) jest bardziej szczegółowa; zawiera 122 artykuły ujęte w 10 rozdziałach,

3) zawiera terminy zgodne z nazwami i określeniami stosowanymi w polskich przepisach prawa, aczkolwiek w nielicznych przypadkach różnią się one od tych, które występują w urzędowym tłumaczeniu dyrektywy 43 w języku polskim³.

Ustawa określa zasady audytingu, które w większym lub mniejszym stopniu zmieniają dotychczasowe przepisy prawa oraz zasady całkowicie nowe (tabela 2).

Tabela 2. Zasady określone w ustawie o audytingu

Rodzaj zasady	Określenie zasady ustawowej
Zasady zmienione	<ol style="list-style-type: none">1. Uzyskanie tytułu i wykonywanie zawodu biegłego rewidenta2. Organizacja samorządu zawodowego biegłych rewidentów3. Odpowiedzialność dyscyplinarna biegłych rewidentów4. Działania podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych
Zasady nowe	<ol style="list-style-type: none">5. Działania podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego6. Sprawowanie nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych oraz samorządem zawodowym biegłych rewidentów7. Utworzenie i działanie komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego.8. Współpraca organu nadzoru publicznego z innymi organami nadzoru publicznego z państw Unii Europejskiej i państw trzecich.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy o audytingu.

Spośród nowych zasad audytingu przedstawione zostaną rozwiązania w zakresie tworzenia i działania komitetów audytu w jednostkach zainteresowania publicznego, a także powiązania i współpraca tych komitetów z nadzorem publicznym i podmiotami uprawnionymi do badania sprawozdań finansowych.

2. Utworzenie i zadania komitetów audytu

Korzystając z doświadczeń w zakresie stosowania ustawy SOX przez amerykańskie i niektóre europejskie instytucje finansowe i koncerny również w Polsce

³ Na przykład pojęcie „firma audytorska” zastąpiono w ustawie określeniem „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych”, termin „jednostki interesu publicznego” nosi w ustawie nazwę „jednostki zainteresowania publicznego”.

utworzono komitety audytu⁴. Po implementacji ustawy o adytingu ich liczba znacznie wzrosła, ponieważ będą one obligatoryjnie tworzone w określonych jednostkach zainteresowania publicznego. Zakres podmiotowy jednostek zainteresowania publicznego zawiera tabela 3.

Tabela 3. Jednostki zainteresowania publicznego

1. Mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym państwa Unii Europejskiej, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego.
2. Banki krajowe, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych.
3. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.
4. Zakłady ubezpieczeń i główne oddziały zakładów ubezpieczeń oraz zakłady reasekuracji.
5. Instytucje pieniądza elektronicznego.
6. Otwarte fundusze emerytalne oraz powszechne towarzystwa emerytalne.
7. Fundusze inwestycyjne otwarte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte oraz zamknięte fundusze inwestycyjne, których publiczne certyfikaty inwestycyjne nie zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym.
8. Podmioty prowadzące działalność maklerską z wyłączeniem podmiotów prowadzących działalność wyłącznie w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub w zakresie doradztwa inwestycyjnego.

Źródło: Ustawa o biegłych rewidentach i ich samorządzie (2009) art. 2, pkt 4.

Z obowiązku tworzenia komitetu audytu zostały zwolnione następujące jednostki:

- otwarte fundusze emerytalne, powszechne towarzystwa emerytalne oraz fundusze inwestycyjne,
- oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych,
- główne oddziały zakładów ubezpieczeń,
- banki spółdzielcze,
- jednostki zainteresowania publicznego, w których nie powołano rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej,
- spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

⁴ Według badań przeprowadzonych w marcu i kwietniu 2007 r. przez firmę audytorską Deloitte, Polski Instytut Dyrektorów i czasopismo Rzeczpospolita spośród 500 największych jednostek w Polsce w 30,8% respondentów ankiet działały komitety audytu. D. Nowak, *Komitety ds. audytu – ważny element ładu korporacyjnego spółek publicznych oraz poprawy jakości usług audytora zewnętrznego*, w: *Jakość usług biegłego rewidenta*, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Warszawa 2007, s. 258.

Jeżeli w jednostce zainteresowania publicznego tworzy się komitet audytu, to jego członkowie są powoływani przez radę nadzoru lub komisję rewizyjną spośród swoich członków. W przypadku, gdy rada nadzorcza składa się z nie więcej niż 5 członków, to zadania komitetu audytu mogą zostać powierzone radzie nadzorczej.

Ustawa stanowi, że w skład komitetu audytu wchodzi co najmniej 3 członków. Przynajmniej jeden z nich powinien spełniać warunki niezależności i posiadać kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości lub rewizji finansowej. Kryterium niezależności określonego w ustawie nie stosuje się w odniesieniu do członka komitetu audytowego towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych.

Podstawowym zadaniem komitetu audytu jest monitoring rachunkowości, audytu i kontroli wewnętrznej oraz rewizji finansowej. Zadanie podstawowe obejmuje w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej,
- 4) monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych; dotyczy to również wykonywania usług innych niż badania sprawozdań finansowych, na przykład usługowego prowadzenia ksiąg rachunkowych i podatkowych, doradztwa podatkowego, wykonywania ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych itp.

Ważnym zadaniem komitetu audytu jest rekomendowanie radzie nadzorczej lub innemu organowi nadzorującemu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego, z którym należy zawrzeć umowę o przeprowadzenie czynności rewizji finansowej jednostki.

Wymienione w ustawie cztery rodzaje zadań komitetu audytu są tylko częścią zadań określonych w formie zaleceń z dnia 13 lipca 2007 r. przez Komisję Europejską. Zadania te są szerokie i zostały podzielone na wewnętrzne i zewnętrzne⁵.

Zadania wewnętrzne komitetów audytu, w zakresie wewnętrznej polityki i procedur przyjętych przez spółkę, obejmują:

- monitorowanie rzetelności informacji finansowych przedstawionych przez spółkę oraz stosowności i stałości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości,

⁵ D. Nowak, *op.cit.*, s. 259–260.

- przegląd systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w celu zapewnienia identyfikacji, zarządzania i ujawnienia głównych ryzyk działalności spółek,
- zapewnienia skuteczności funkcji audytora wewnętrznego (wybór kierownika funkcji audytu wewnętrznego, zatwierdzanie budżetu funkcji audytu wewnętrznego, monitorowanie zaleceń funkcji audytu wewnętrznego).

Z kolei do podstawowych zadań zewnętrznych komitetów audytu należy monitorowanie niezależności, obiektywności i skuteczności biegłego rewidenta. W szczególności do zadań tych należy:

- wydawanie radzie nadzorczej zalecenia dotyczącego wyboru, powołania, ponownego powołania i odwołania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego,
- monitorowanie niezależności i obiektywizmu audytora zewnętrznego, to jest przestrzegania przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych obowiązku rotacji partnerów audytu i wysokości wynagrodzenia audytora zewnętrznego,
- kontrolowanie charakteru i zakresu usług pozaaudytowych,
- dokonywanie przeglądu skuteczności procesu rewizji zewnętrznej i monitorowanie zaleceń audytora wewnętrznego,
- badanie kwestii, które spowodowały rezygnację z usług audytora zewnętrznego.

Wydaje się uzasadnione, aby rady nadzorcze i komitety audytu zwiększyły skuteczność nadzoru poprzez realizację powyższych zadań. Z badań ankietowych wynika bowiem, że⁶:

- 1/3 rad nadzorczych ankietowanych jednostek monitoruje realizację zaleceń audytorów,
- 1/4 respondentów twierdziła, że monitorowanie ryzyka nie należy do obowiązków rad nadzorczych,
- w 1/5 ankietowanych firm funkcja audytu wewnętrznego podlega komitetowi audytu,
- 35% rad nadzorczych i tylko 13 % komitetów audytu spotyka się biegłym rewidentem częściej niż raz w roku.

⁶ D. Nowak, *op.cit.*, s. 260–261.

W czasie badania sprawozdania finansowego podmiot uprawniony może stwierdzić wystąpienie istotnych zdarzeń dotyczących czynności rewizji finansowej. W kontekście wspomnianych wyników badań ankietowych istotny jest więc zapis w ustawie, że jeżeli zdarzenia mają charakter znaczących nieprawidłowości w systemie kontroli wewnętrznej jednostki, wówczas podmiot uprawniony jest obowiązany pisemnie poinformować komitet audytu o tych faktach.

3. Szczególne obowiązki nałożone na podmioty uprawnione, które badają sprawozdania finansowe jednostek zainteresowania publicznego

Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, wykonujące czynności rewizyjne w jednostkach zainteresowania publicznego powinny udostępniać lub przekazywać dodatkowe informacje. Ustawa określa rodzaj, treść, odbiorcę, formę i termin opracowania i przekazywania tych informacji. Wymagania ustawowe w tym zakresie są następujące.

W terminie do dnia 31 stycznia każdego roku podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych składa Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów szczegółowe informacje o podpisanych w roku poprzedzającym umowach na wykonanie czynności rewizji finansowej z jednostkami zainteresowania publicznego oraz o przeprowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat takich czynnościach. Informacje te Krajowa Rada Biegłych Rewidentów przekazuje Komisji Nadzoru Audytowego⁷.

Ponadto do obowiązków podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, który wykonuje czynności rewizji finansowej w jednostce zainteresowania publicznego należy:

- 1) zamieszczenie na swojej stronie internetowej w ciągu 3 miesięcy od zakończenia roku obrotowego dokładnych informacji o swojej strukturze, wykonywanych usługach, złożonych oświadczeniach odnośnie stosowanej praktyki w zakresie zapewnienia niezależności i doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów, osiągniętych przychodach itp.;
- 2) coroczne składanie komitetowi audytu w jednostce zainteresowania publicznego:

⁷ Komisja Nadzoru Audytowego jest nowym organem, który sprawuje nadzór publiczny nad wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, działalnością podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych i działalnością Krajowej Rady Biegłych Rewidentów (ustawa, art. 63 ust. 2).

- a) oświadczenia potwierdzającego niezależność podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i niezależność biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej,
 - b) informacji dotyczących wykonywania innych usług i świadczeń (usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych i podatkowych, wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych itp.);
- 3) pisemne informowanie komitetu audytu w jednostce zainteresowania publicznego o zagrożeniach niezależności podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych oraz czynnościach zastosowanych w celu ograniczenia tych zagrożeń.

Uwagi końcowe

Wprowadzone w państwach członkowskich Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce, daleko idące zmiany w zakresie audytingu oparte są na rozwiązaniach sprawdzonych w Stanach Zjednoczonych w latach 2002–2007. Należy zaznaczyć, że w wysokim stopniu jest to skutek presji ze strony USA, aby w Europie obowiązywały reguły podobne do amerykańskich, co sprzyja budowie systemu wymiany informacji finansowych oraz informacji dotyczących zapewnienia jakości audytingu w skali globalnej. „Zewnętrzna kontrola jakości zapewnia wiarygodność raportów z badań, ułatwia dostęp do rynków kapitałowych, promuje działalność i rozwój gospodarczy oraz wzmacnia dobrą opinię o zawodzie biegłego rewidenta”⁸.

Niestety, kryzys finansowy we wrześniu 2008 roku nie potwierdził tych optymistycznych wypowiedzi i twierdzeń. Zastosowanie ustawy Sarbanesa – Oxleya nie uchroniło gospodarki amerykańskiej przed „katastrofą finansową” a jej negatywne skutki dotknęły również wszystkie kraje Unii Europejskiej.

Istnieje też problem, czy Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej (MSRF) będą obligatoryjnie stosowane w państwach członkowskich Unii Europejskiej, czy i w jakim zakresie państwa te będą mogły ograniczyć lub uzupełnić zapisy MSRF, czy nastąpi konwergencja podejścia amerykańskiego i europejskiego, a także, czy Komisja Europejska powinna bezkrytycznie przyjąć do stosowania wszystkie MSRF bez ich uprzedniej aktualizacji? Częściowe odpowiedzi na te pytania mogą

⁸ S. Harvey, *Zewnętrzna kontrola jakości pracy biegłych rewidentów: przegląd międzynarodowy*, w: *Jakość usług biegłego rewidenta*, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Warszawa 2007, s. 34.

dać wyniki zleconego przez Komisję Europejską studium analitycznego, którego celem jest, między innymi, rozpoznanie faktycznych, bezpośrednich i pośrednich korzyści i kosztów, jakie spółki z krajów unijnych osiągną lub poniosą w przypadku stosowania MSRF⁹.

Literatura

- Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylająca dyrektywę Rady 84/254/EWG, Dz. Urz. UE L 196/87.
- Harvey S., *Zewnętrzna kontrola jakości pracy biegłych rewidentów: przegląd międzynarodowy*, w: *Jakość usług biegłego rewidenta*, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Warszawa 2007.
- Nowak D., *Komitety ds. audytu – ważny element ładu korporacyjnego spółek publicznych oraz poprawy jakości usług audytora zewnętrznego*, w: *Jakość usług biegłego rewidenta*, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, Warszawa 2007.
- Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, DzU nr 77, poz. 649.
- Winiarska K., *Zastosowanie ustawy Sarbanes – Oxley (SOX) w audycie wewnętrznym*, w: *Audyt wewnętrzny w 2007 roku*, red. K. Winiarska, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007.
- Wyczółkowski D., *Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej w toku ulepszeń*, „Rachunkowość – audytor” 2008, nr 1 (34).

THE NEW DIRECTIVE OF THE EUROPEAN UNION AND THE AUDITING ACT AS WELL AS THE CREATION OF AUDIT COMMITTEES IN ENTITIES OF THE PUBLIC INTEREST

Summary

In order to improve the quality of services provided by statutory auditors, increase stakeholders' confidence in financial statements examined by qualified audit entities and introduce the effective supervision of statutory auditors and their self-government, nations

⁹ D. Wyczółkowska, *Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej w toku ulepszeń*, *Rachunkowość – audytor* 2008, nr 1 (34).

of the European Union implement new regulations. Apart from the changes in the previous regulations a special attention should be paid to new solutions in the area of the public supervision and the creation of audit committees in entities of the public interest.

Translated by Magdalena Janowicz